

Jan Klompsma
in praatshow:

Groninger programma's niet alleen voor grappen en grollen

Over de verdeeldheid in sommige dorpen, over het feit dat het Gronings geen lang leven meer beschoren is en investering in toerisme voor het Marnegebied nodig is, spraken amateur-filmer Wim Mollema, schrijver en ex-directeur van onder andere de RONO en de VPRO Jan Klompsma en oud-burgemeester van Leens Wout Ausma donderdagavond onder andere tijdens de vierde Hogelandster Praatshow van dit seizoen in 't Marnehoes te Wehe-den Horn.

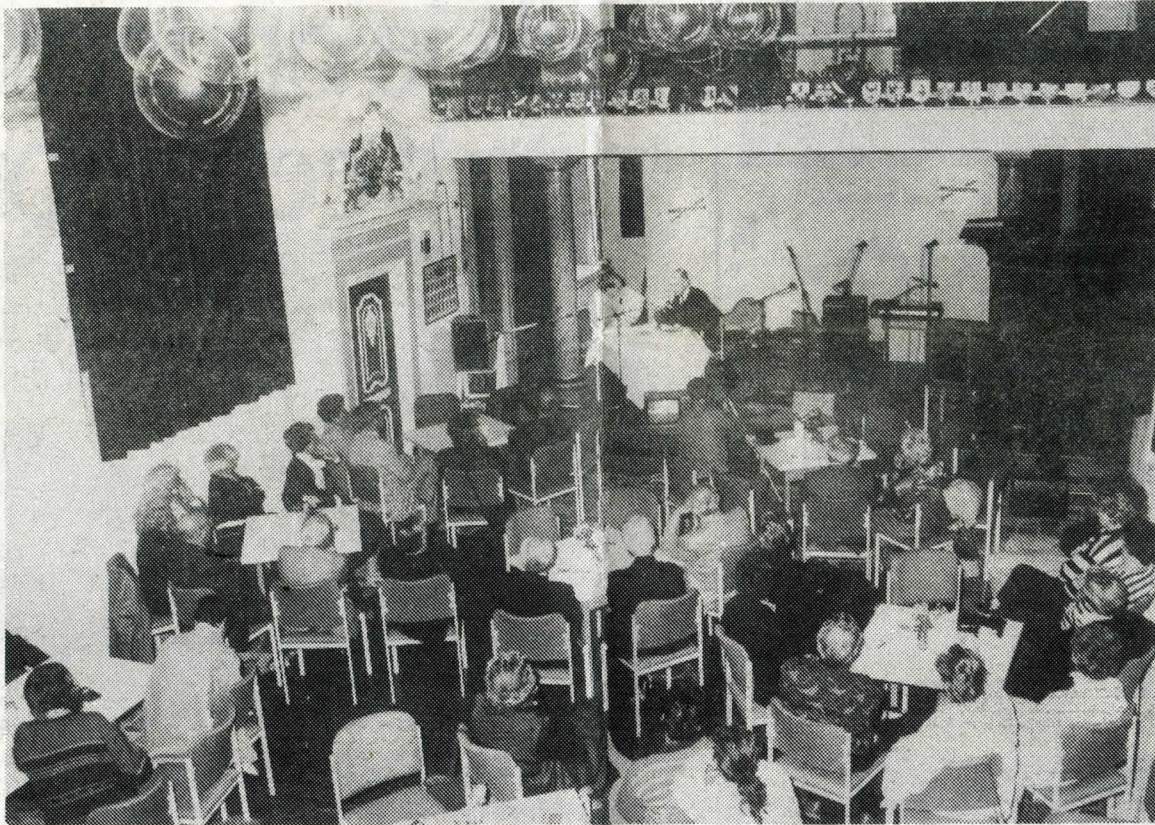
Na een muzikale inleiding van de, uit drie heren en twee dames bestaande, groep BUDT, heette presentator Sietse Hielema ongeveer zeventig bezoekers, waaronder een oud- en een huidige raadslid en een wethouder van de gemeente Leens, welkom en begroette nadien Wim Mollema uit Leens als eerste gast.

Met de buschauffeur, die jarenlang met zijn vrouw een sigarenzaak annex postkantoor in Leens dreef en bekend staat als een verwoed foto-verzamelaar en filmer, sprak de heer Hielema over diens belangstelling voor cultuur.

Mollema vertelde, dat hij op achttienjarige leeftijd begon met het verzamelen van oud fotomateriaal over zijn geboorteplaats Zoutkamp. Later maakte hij dia's van de foto's en vetoonde die.

De vertoningen van lichtbeelden van Zoutkamp in oude glorie had zoveel succes, dat hij is doorgaan met het verzamelen en dat uitgebreide met het vergaren van fotomateriaal over het hele Marnegebied.

Zeven jaar geleden kwam zijn eerste fotoboek, over Ulrum, uit. Naar aanleiding van het succes er-

Volop sfeer en veel belangstelling voor de gesprekken tijdens de Hogelandster Praatshow.

vindt, antwoordt de fotoverzamelaar, die zich later met succes op het filmen toelagde en met zijn dorpsfilms eveneens veel successen boekt („naarmate het langer geleden is, dat ze gedraaid zijn, worden ze steeds mooier”), dat hij het een prachtig gebied vindt en niet graag in het westen wil wonen.

„Het is hier lekker rustig”, vindt hij „en de landschappen zijn prachtig”.

De dorpen, die hij, evenals de bewoners ervan, zo langzamerhand al op zijn duimpje kent, belicht

van vergelijkingen met de tijd waarin hij verantwoordijk was voor de programma's vindt hij niet terecht. Met de verbeterde technische middelen moet het echter mogelijk zijn betere programma's te maken dan wat ze nu doen, vindt hij. „Er zijn daar genoeg mensen van goeie wil, maar ik vind dat Groninger programma's niet alleen bestemd zijn voor het maken van grappen en grollen. Vermaak, divertimento mag, maar dan op zo'n manier, dat het van kwaliteit is”, aldus de heer Klompsma.

len missen” en aan het schrijven van zijn wekelijks verhaal in het Nieuwsblad van het Noorden beleeft hij plezier. Bovendien zegt hij „vind ik het belangrijk, dat mensen onder ogen krijgen, hoe het Gronings ook kan zijn. Ik heb de pretentie, dat het geen slecht Gronings is. Gronings moet niet het verklanken van het Nederlands zijn, zoals Imca Marina bijvoorbeeld doet”.

Als Sietse Hielema tijdens het gesprek met Klompsma meedeelt, dat mevrouw Nel Sierstema de nieuwe burgemeester van Leens

Met veel plezier heeft hij achttien jaar met zijn gezin gewoond en gewerkt in de gemeente Leens. „We hebben met z'n allen veel voor elkaar gekregen, al heeft dat wel uren en miljoenen gekost. We kregen op den duur zelfs ruzie over de pannen, weet U nog, Bloemhoff? Maar het is wél gebeurd”, lacht hij breed.

Waarderende woorden spreekt hij met betrekking tot het gerestaureerde kerkje en de wijze, waarop het „opgeknapt en opgeklunderd” is. „Er was een moment dat men zei: „Dat ouwe kring moet ondersteboven, ik heb me daar met hand en tand tegen verzet. Ik vond, dat de kerk in het midden moest blijven en dat je op een wijzerplaat moest kunnen zien hoe laat het is en heb contact opgenomen met de Stichting Oude Groninger Kerken. Het resultaat is geweldig”, complimenteert hij.

De herindeling is een medaille met twee kanten, oordeelt hij, nadat hij tegen raadslid en voormalig wethouder Bloemhoff heeft verklaard, dat het „geen LEUK-gemeente mag worden”.

„Ik vind het onzin dat je bij een grotere gemeente meer bestuurskracht en bestuursdaad krijgt, aan de andere kant krijg je hoger gekwalificeerde ambtenaren en daar kunt U voordelen voor hebben, maar ik zeg erbij: „waak voor bureaucratie”.

Beroep

„Is het burgemeesterschap nu een roeping of een beroep?”, wil Sietse Hielema weten. „Het is het ambt van burgemeester. Het is gewoon een beroep”, vertelt de burgervader die vindt dat elke dag een leerdag is en dat je van mensen het meeste kunt leren en daarom ook temidden van mensen moet staan en toch bestuurder moet blijven.

Het toerisme in het gebied moet gestimuleerd worden, verklaart hij, want „elke toerist brengt centen mee en daar vaart de middenstand wel bij, maar u moet wel uzelf blijven en de gemeentebesturen moeten niet bang zijn om te investeren. Als U wat wilt betekenen: investeer nu en „het kikt weerom”. Durf een gulden uit te geven om een rijksdaalder terug

Mollema vertelde, dat hij op achtentwintjarige leeftijd begon met het verzamelen van oud fotomateriaal over zijn geboorteplaats Zoutkamp. Later maakte hij dia's van de foto's en vetoonde die.

De vertoningen van lichtbeelden van Zoutkamp in oude glorie had zoveel succes, dat hij is doorgaan met het verzamelen en dat uitgebreid met het vergaren van fotomateriaal over het hele Marnegebied.

Zeven jaar geleden kwam zijn eerste fotoboek, over Ulrum, uit. Naar aanleiding van het succes ervan - de oplage van duizend exemplaren was binnen de kortste keren uitverkocht - werd hij door de heer Slijter, directeur van Drukkerij De Marne te Leens, benaderd met het verzoek een fotoboek over Zoutkamp uit te geven. „Dat was helemaal een topper”, geniet hij na, „die duizend exemplaren waren in een mum van tijd weg, later zijn er nog eens vierhonderd van herdrukt. Dat is nogal wat voor één dorp”.

Er verschenen nog meer fotoboeken van de heer Mollema. Bovendien werkte hij mee aan het boek „In Zuurdijk daar staat een school”, dat geschreven is door mevrouw F. A. W. Noordhuis - van 't Land en door Mollema, op verzoek van de Historische Kring „De Marne” van fotomateriaal is voorzien.

„Dat boek belicht niet alleen de geschiedenis van Zuurdijk, maar van het hele Marnegebied. Er zijn nog enkele boekjes van. „Ja, dat was n hail aner oaventuur”, lacht Wim Mollema.

Een dergelijk „oaventuur” beleefde hij onlangs met de verschijning van het boek „Met de bodersrijders naar Groningen”, dat het vorige jaar in een oplage van 5000 exemplaren uitkwam en waarvan al vierduizend zijn verkocht.

David Hartsema verzorgde de tekst, Wim Mollema, zoon van bodersrijder Mollema uit Zoutkamp, verzamelde fotomateriaal en was daarvoor soms uren aan het telefoneren en kilometers tussen de wielen, want na een oproep op radio Noord om materiaal regende het tips en telefoontjes.

Eenheid en verdeeldheid

Op de vraag van de presentator, wat hij nu van het Marnegebied

laar, die zich later met succes op het filmen toelagde en met zijn dorpsfilms eveneens veel succes boekt („naarmate het langer geleden is, dat ze gedraaid zijn, worden ze steeds mooier”), dat hij het een prachtig gebied vindt en niet graag in het westen wil wonen.

„Het is hier lekker rustig”, vindt hij „en de landschappen zijn prachtig”.

De dorpen, die hij, evenals de bewoners ervan, zo langzamerhand al op zijn duimpje kent, belicht hij als volgt: De mensen in Wehe zijn één, Zoutkamp is ook één, in Leens en Ulrum is verdeeldheid en dat komt ‚deur dei kerkebruten’, het is jammer, maar het is zo”.

Na afloop van het gesprek biedt de presentator de heer Mollema een roos aan en krijgt hij een boek van Leens aangeboden.

Kolenscheppen

Na een pauze met muziek van BUDT zit Jan Klompsma tegenover Hielema. De heer Klompsma, die ondermeer directeur van de RONO is geweest, vertelde over zijn sollicitatie daarin. „Er werd een medewerker gevraagd voor Groninger programma's, voor vijftien minuten per week. Wilde je daar komen, dan moest je Gronings kunnen spreken en kolenscheppen. Nu ben ik van huis uit niet Gronings sprekend, maar kolen scheppen kon ik wél. Mijn Gronings werd beoordeeld door een Fries en een Hollander en ik ben aangenomen op mijn kolenscheppen”.

Jan Klompsma kwam bij de, toen nog, RON en werkte daar een aantal jaren, later als directeur. Toen hij er kwam, was net de bandopnameapparatuur bij de omroep in gebruik en gingen ze daarmee „de boer op”. Tegenwoordig is de apparatuur geavanceerd, maar: „radio maken is radio maken”, vindt de heer Klompsma. „Je ziet mensen nú de radio telkens opnieuw uitvinden en als je dan als ouwe rot in het vak zegt „dat deed ik ook al”, dan is dat „nait best”, dan word je meteen afgeschreven”.

Over de hedendaagse programma's van radio Noord zegt hij : „t Het der noast legen”. Het maken

van zijn wekelijks-verhaal in het Nieuwsblad van het Noorden beleeft hij plezier. Bovendien zegt hij „vind ik het belangrijk, dat mensen onder ogen krijgen, hoe het Gronings ook kan zijn. Ik heb de pretentie, dat het geen slecht Gronings is. Gronings moet niet het verklanken van het Nederlands zijn, zoals Imca Marina bijvoorbeeld doet”.

Als Sietse Hielema tijdens het gesprek met Klompsma meedeelt, dat mevrouw Nel Siertsema de nieuwe burgemeester van Leens wordt, vetelt de heer Klompsma, dat hij met haar in de klas heeft gezeten: „Het is een leuk mens, ze weet wat ze wil, maar heeft niet de broek aan. Ik denk, dat Leens er een hele prettige vervanger aan zal hebben”, laat hij weten.

Soort Nederlands

Volgens de heer Klompsma moet er bij een regionale omroep aandacht worden besteed aan de eigen taal. „Ik denk, dat het Gronings geen lang leven meer beschoren is en ik vind dat betreurenswaardig en een cultuurverlies, ontzettend jammer”, verklaart hij en vertelt vervolgens dat hij, in zijn woonplaats Leens, soms kinderen een „soort Nederlands” hoort praten. „Onder de invloed van het Nederlands is het Gronings aan het verwateren en ik zie niet, dat het terugkomt”, meldt hij.

De VPRO-tijd van de heer Klompsma zou hij „niet graag wil-

len van zijn wekelijks-verhaal in het Nieuwsblad van het Noorden beleeft hij plezier. Bovendien zegt hij „vind ik het belangrijk, dat mensen onder ogen krijgen, hoe het Gronings ook kan zijn. Ik heb de pretentie, dat het geen slecht Gronings is. Gronings moet niet het verklanken van het Nederlands zijn, zoals Imca Marina bijvoorbeeld doet”.

Als Sietse Hielema tijdens het gesprek met Klompsma meedeelt, dat mevrouw Nel Siertsema de nieuwe burgemeester van Leens wordt, vetelt de heer Klompsma, dat hij met haar in de klas heeft gezeten: „Het is een leuk mens, ze weet wat ze wil, maar heeft niet de broek aan. Ik denk, dat Leens er een hele prettige vervanger aan zal hebben”, laat hij weten.

Gouden Tijd

Wie mocht denken, dat er nu een verhandeling over de Gouden Eeuw aan zit te komen, is even mis: Wout Ausma, huidige burgemeester van Hattem en ex-burgervader van Leens, vertelt dat Leens een goeie leerschool voor hem is geweest, waar hij in Hattem voordeel mee heeft gehad en dat hij in Leens een „Gouden Tijd” heeft beleefd.

Jan Klompsma praat met Sietse Hielema over radio, streektaal en schrijven.